

מדרש לקח מנח

נב

[ח] ואת פתשנן כתב הדת ונו' ולבקש מלפניו על עמה. עד עתה אין אסתר מנדה, מעתה נתן לה רשות להודיע שהיא יהודית, שנאמר על עמה, וכן אמרה אסתר כי נסכרנו אני ועמי:

[י] ותאמר אסתר להתך כל עבדי המלך ונו', וינידו למרדכי את דברי אסתר. (ט) ואילו התך לא אויל מכאן שאין מושיבין על הקלקלה, (י) וי"א מצאו המן ודחפו ומת:

[יג] ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר, שיגד לה דברי תוכחות:

[יד] כי אם החרש תחרישי. לומר שלום עליך נפשי, ריוח והצללה יעמוד ליהודים ממקום אחר, למה לא נזכר השם במגלת אסתר, לפי שנכתבה במלכי מדי ופרס, ולא רצו להמיל בה השם הנכבד והגורא, וכתבו ממקום אחר: הנעת. תגיעי:

[טז] ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי ונו', וצומו עלי, שאמצא חן בעיני המלך, שלא לסכן בעצמה: ואל תאכלו ואל תשתו. למרק עון אכילה ושתייה שאכלתם

ושתייתם במעודת אחשוורוש, לפיכך לא נתחייבו שאר המדינות להתענות באותו הזמן כי אם בשושן, שהם בלבד נהנו מן הסעודה: ובכן אבא אל המלך אשר לא כדת, שדת המלך שלא לבא אל התצר הפנימי, כי אם לא יקרא ימות, ואני לא נקראתי: וכאשר אבדתי אבדתי. כשם שאבדתי ממך ונפרדתי מאצלך, אבדתי גם אני נפשי:

[יז] ויעבור מרדכי. (יא) אמר רב שהעביר יום ראשון של חג המצות בתענית, (יב) שהרי ב"ג בניסן נכתבו הכתבים, ובו ביום קרע מרדכי בגדיו,

וקבעו ג' ימים תענית, אותו היום וב' ימים אחרים, הרי יום ראשון של חג המצות נתענו, הוא יום ג' לתענית אסתר, שנאמר ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות (אסתר ה' א), הוא היום שנאמר בו יבא המלך והמן, מהרו את המן לעשות את דבר אסתר:

מה שאלתך. מלמד שלא היתה אוכלת עד שאמר לה מה שאלתך, והוא אמר מהרו את המן, וביום י"ז בניסן נתלה המן, לא עמד נזירתו אלא ב' ימים, וביום ג' נצלב, כי נדדה שנת המלך לבלי שמורים, **ישועת ה' כתרף עין**, ויחינו מיומים וביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו:

[ה] [א] ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות. זה יום הראשון של חג המצות: ותלבש אסתר מלכות (א) בגדי מלכות מבגדי ליה, א"ר אלעזר א"ר חנינא שלבשתה

רוח הקודש, כתיב הבא ותלבש, וכתיב התם ורוח לבשה את עמי (דנ"א י"ט): ותעמוד בחצר בית המלך הפנימית, (ב) כתוב בס' יוסף בן גוריון שקורין אותו יוסיפוס, כי בלכת אסתר אל החצר הפנימית, לקחה עמה (ג) ג' נערות, אחת ביטמיה, ואחת בשמאלה, ואחת סובלת בגדיה מאחריה, מפני כובד אבנים טובות ומרגליות שבהן, כיון שהגיעו נוכח בית המלך, והמלך יושב על כסא מלכותו נוכח פתח הבית, הביטה אסתר וראה את פני המלך אדומים כדם, שעלתה חמתו עליה, כי באה בלא קריאה,

הערות ותקונים

את כל אשר קראו, ככ"י מינכטן טוסף נלדו "את כל אשר קראו על ידי צור עמלק שנאמר ט אשר קרך צדק ס"א את כל אשר קראו" על טוסף טל כרע נע"ו: (ט) ואילו התך לא אויל מכאן ט', מגילה ט"ו ע"א: (י) וי"א מלאו המן ודחפו ומת. מדרש א"ג: (יא) אמר רב שהעביר יום ראשון של חג המצות בתענית. מגילה ט"ו ע"א. ולדעתו ג' ימי תענית היינו י"ג י"ד ט"ו: (יב) שהרי ב"ג בניסן נכתבו הכתבים ט', הספד רבינו, ולדעתו ג' ימי תענית היו ביום י"ג י"ד וט"ו, ורש"י מגילה ט"ז כתב וז"ל שהרי ב"ג בניסן נכתבו האגרות וניתן הדת צוטרן וי"ד וט"ו וס"א התענו, ונשטה עשר נלה המן בערב עכ"ל, ועיין גם כרש"י דף ט"ו ע"א, אס כן לדעתו ימי התענית היו צ"ד ט"ו וס"א, ובעל מנחת הלוי דף קל"ז ע"ב הביא דברי בעל לקח טוב, וע"ס מה שהאריך בזה, וגם במדרש אסתר רבה ס"ח אות ז' וי"א חת ג' ימים כן י"ג י"ד וס"א:

[ה] (א) בגדי מלכות מבגדי ליה, מגילה ט"ו ע"א: (ב) כתוב בס' יוסף בן גוריון שקורין אותו יוסיפוס, המאמר הזה הביא בעל מנחת הלוי דף קמ"ד ע"א בשם מדרש לקח טוב והביא שם את דברי יוסף בן גוריון בהקד, וכל המאמר שהביא ממלא גם במדרש אסתר פ"ס אות א' אשר לקוח מן היוסיפוס מלה במלה: (ג) ג' נערות, ככ"י מינכטן וכן מובא במנחת הלוי ג' שפחות: